

Informacje dla ucznia

Celem nauki w rzemiośle jest uzyskanie przez młodocianego umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej niezbędnych do odpowiedzialnego wykonywania zawodu zarówno w charakterze pracownika, jak też w ramach samodzielnej działalności gospodarczej.

Nauka zawodu składa się z dwóch integralnych, równolegle realizowanych części:

- praktycznej – zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym,
- teoretycznej – zorganizowanej w szkole zawodowej lub na kursach doszkalających.

Naukę zawodu może podjąć młodociany, który:

- ukończył 15 rok życia;
- ukończył co najmniej ośmioletnią szkołę podstawową;
- przedstawił świadectwo lekarskie stwierdzające, że praca w wybranym zawodzie nie zagraża jego zdrowiu.

Nauka zawodu trwa 36 miesięcy, z uwzględnieniem możliwości przedłużenia lub skrócenia okresu nauki.

Młodociany pracownik zatrudniony w celu nauki zawodu posiada wszystkie prawa wynikające z Kodeksu Pracy, w tym prawo do:

- wynagrodzenia,
- ubezpieczenia społecznego,
- urlopu,
- bezpłatnej opieki lekarskiej,
- wyposażenia w odzież roboczą oraz ochronną.

Wysokość miesięcznego wynagrodzenia ucznia jest zróżnicowana i w zależności od roku nauki wynosi:

- I rok nauki niemniej niż 4%
- II rok nauki niemniej niż 5%
- III rok nauki niemniej niż 6%

przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale (ogłaszanego przez GUS).

Podstawowym aktem prawnym regulującym sprawy zatrudniania pracowników młodocianych jest ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (zasadniczo znowelizowana w 1996r.), zawierająca Dział IX w całości poświęcony kwestiom młodocianych pracowników.

Nauka zawodu odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego

Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego powinna określać w szczególności:

1. rodzaj przygotowania zawodowego (nauka zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy),
2. czas trwania i miejsce odbywania przygotowania zawodowego,
3. sposób dokształcania teoretycznego,
4. wysokość wynagrodzenia.

Czas pracy młodocianego

Czas pracy młodocianego w wieku do 16 lat nie może przekraczać 6 godzin na dobę.

Czas pracy młodocianego w wieku powyżej 16 lat nie może przekraczać 8 godzin na dobę.

Do czasu pracy młodocianego wlicza się czas nauki w wymiarze wynikającym z obowiązkowego programu zajęć szkolnych, bez względu na to, czy odbywa się ona w godzinach pracy.

Jeżeli dobowy wymiar czasu pracy młodocianego jest dłuższy niż 4,5 godziny, pracodawca jest obowiązany wprowadzić przerwę w pracy trwającą nieprzerwanie 30 minut, wliczaną do czasu pracy.

Urlop wypoczynkowy

Młodociany uzyskuje z upływem 6 miesięcy od rozpoczęcia pierwszej pracy prawo do urlopu w wymiarze 12 dni roboczych.

Z upływem roku pracy młodociany uzyskuje prawo do urlopu w wymiarze 26 dni roboczych. Jednakże w roku kalendarzowym, w którym kończy on 18 lat, ma prawo do urlopu w wymiarze 20 dni roboczych, jeżeli prawo do urlopu uzyskał przed ukończeniem 18 lat.

Młodocianemu uczęszczającemu do szkoły należy udzielić urlopu w okresie ferii szkolnych. Młodocianemu, który nie nabył prawa do urlopu, pracodawca może, na jego wniosek, udzielić zaliczkowo urlopu w okresie ferii szkolnych.

Pracodawca jest obowiązany na wniosek młodocianego, ucznia szkoły dla pracujących, udzielić mu w okresie ferii szkolnych urlopu bezpłatnego w wymiarze nie przekraczającym łącznie z urlopem wypoczynkowym 2 miesięcy. Okres urlopu bezpłatnego wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Rozwiązanie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego

Rozwiązanie za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej w celu przygotowania zawodowego dopuszczalne jest tylko w razie:

1. niewypełniania przez młodocianego obowiązków wynikających z umowy o pracę lub obowiązku dokształcania się, pomimo stosowania wobec niego środków wychowawczych,
2. ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy,
3. reorganizacji zakładu pracy uniemożliwiającej kontynuowanie przygotowania zawodowego,
4. stwierdzenia nieprzydatności młodocianego do pracy, w zakresie której odbywa przygotowanie zawodowe.

Zakończeniem nauki zawodu u rzemieślnika jest egzamin czeladniczy zdawany przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej.

Uzyskane świadectwo czeladnicze jest państwowym dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe uznawanym również poza granicami państwa polskiego.

Młodociani, którzy wybrali dokształcanie teoretyczne w szkole uzyskują dodatkowo świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej, co umożliwia im kontynuację nauki w szkole średniej i przystąpienie do egzaminu maturalnego.